

JAARBERICHT 2018

Het Keurmerk Betrouwbare Afrekenystemen is een initiatief van producenten, leveranciers en wederverkopers van betrouwbare afrekenystemen. Zij hebben in samenwerking met de Belastingdienst en met ondersteuning van ECP en andere partijen het 'kassakeurmerk' gerealiseerd. Het Keurmerk is dan ook een publiek-privaat initiatief. Het beheer van het Keurmerk ligt bij de Stichting Betrouwbare Afrekenystemen.

Het kassasysteem is het hart van de onderneming. In ieder geval van bedrijven die handelen in het B2C-domein. Het Keurmerk Betrouwbare Afrekenystemen is een onafhankelijk en transparant keurmerk voor kassasystemen. Het Keurmerk staat voor betrouwbaarheid, veiligheid en continuïteit, maar ook voor eerlijke concurrentie en daarmee een gelijk speelveld voor ondernemers. Een kassa met een Keurmerk biedt de maatschappij, de consument, maar ook bedrijven zelfzekerheid op alle gebieden die van belang zijn voor een goede bedrijfsvoering en administratie, en daarmee de nettowinst van de organisatie. De Belastingdienst kent in zijn toezicht waarde toe aan het Keurmerk.

De eerste Keurmerken zijn in 2013 uitgereikt. Op www.keurmerkafrekenystemen.nl staat welke leveranciers het Keurmerk hebben, welke wederverkopers betrokken zijn en welke ontwikkelingen spelen. Wie op de hoogte wil blijven van het Keurmerk, kan zich abonneren op de nieuwsbrief van de stichting. In dit verslag blikken we in het kort terug op de activiteiten in 2018.

Keurmerkhouders

Eind 2018 zijn er zestien keurmerkhouders. U treft de logo's van de keurmerklevanciers hieronder aan. In 2018 heeft TabletMenukaart de zelfbeoordeling voor het kassakeurmerk doorlopen. Veel betaande SBA deelnemers zijn dit jaar bezig geweest met het doorlopen van de aangepaste normering van het keurmerk. Dat was een behoorlijke inspanning, maar met mooie resultaten. Het is goed eens in de zoveel jaar de norm opnieuw tegen het licht te houden en daarna de normering opnieuw te doorlopen. De wereld ontwikkelt zich razendsnel.

Arantek

Bolt-automatisering

Bork Horeca

BORK REKENT AF

Cashr by Reelezee

Horecat

Lightspeed Restaurant

Newway

Nexttofood

Polygon

Posnet

Tabletmenukaart.nl

Untill

Valk Solutions

Van Hessen

Vendit

WilMar Info Systems

Aan het einde van 2018 hebben maar liefst elf leveranciers de status van aspirant-deelnemer van SBA: DaVinci, Taurus, Unitouch, de Haan IT, de Long Technology, Straight Systems, Software Support Nederland, Microcash Retail B.V., Solutions4Delivery, Treatwell en Quarto. Deze leveranciers zijn in de procedure om het Keurmerk te verkrijgen. Van één aspirant-deelnemer heeft de stichting in 2018 afscheid genomen. Deze partij heeft besloten haar kassasysteem niet langer meer aan te bieden. Met verschillende leveranciers lopen gesprekken over mogelijke aansluiting bij SBA. SBA leeft duidelijk, maar dat kan nog veel beter als de belastingdienst de waarde van het Keurmerk expliciet maakt en meer inkomsten voor de Stichting er voor kunnen zorgen dat we meer kunnen investeren in bekendheid.

Vanuit de stichting wordt volop ingezet op marktwerking richting de keten om zo het aantal betrokken en aangesloten partijen bij het keurmerk te verbreden. Naast het enthousiasmeren van softwareleveranciers en wederverkopers is er regelmatig contact met de eindgebruikers. Het is belangrijk dat deze doelgroep de toegevoegde waarde van het keurmerk kent, om producten met een keurmerk vraagt en dit richting de markt uitdraagt. Dit wordt nog verder versterkt doordat er op regelmatige basis contact is en afstemming plaatsvindt met (semi)overheid, brancheorganisaties en vakbladen.

De deelnemers kwamen in 2018 in het voorjaar bijeen. Bij deze bijeenkomst was ook de directie van de Belastingdienst aanwezig. De waarde van het keurmerk voor de markt en binnen de keten was het agendapunt van deze plenaire bijeenkomst. Daarnaast is dieper ingegaan op AVG en datalekken. ICT Recht heeft de deelnemers hierover uitgebreid geïnformeerd.

In stichtingsverband was er op regelmatige basis bilateraal contact en namen diverse keurmerkhouders deel aan expertmeetings en beurzen.

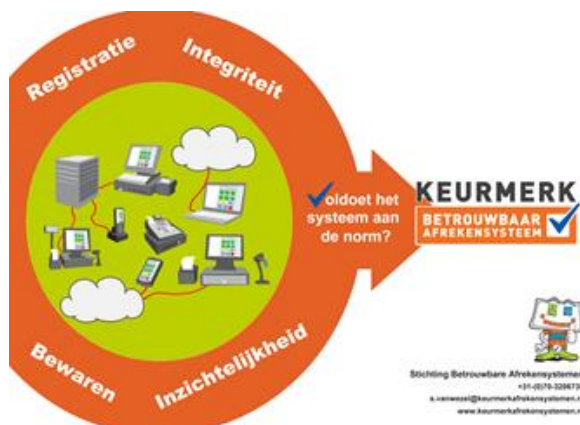
Aangesloten wederverkopers

Keurmerkhouders zijn producent van afrekenystemen. De Stichting biedt daarnaast dealers de mogelijkheid zich bij de Stichting aan te sluiten, maar dan als erkend reseller. Eind 2018 telt de Stichting tien erkende resellers: POS Specialist, BZTRS (Abacus), Carian, Evers kassasystemen, Janssens kassasystemen, Leza Horeca en Winkelmanagement, Jan Kassa, Multicard Nederland, MyKassa en POS Systems. Een reseller heeft zich in 2018 teruggetrokken vanwege het staken van de activiteiten.

Normering 2.0

Het normenkader achter het Keurmerk dateerde van 2012. Sindsdien zijn er diverse ontwikkelingen geweest die maakten dat het tijd was om de normering tegen het licht te houden, waaronder de ontwikkeling van icloud kassasystemen en schaalvergroting in de markt. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van een (aangepast) normenkader en daarop aangepaste zelfbeoordeling voor het Keurmerk Betrouwbaar Afrekenstelsel. De zelfbeoordeling v2.0, gebaseerd op deze nieuwe norm, is aangepast aan de marktontwikkelingen en voor een grotere groep leveranciers toegankelijk gemaakt. Op deze manier kan de hele kassamarkt

gebruik maken van de voordelen van het kassakeurmerk. De vier beheersdoelen van het keurmerk zijn onverminderd gehandhaafd en dit bewijst de kracht van de oorspronkelijke doelstellingen. De beheersdoelen waarop de norm van het kassakeurmerk gebaseerd is zijn: Registreren, Integriteit, Bewaren en Inzichtelijkheid (rapportage).

De norm beschrijft de eisen die aan een afrekenstelsel worden gesteld en richt zich op de volledigheid van de eerste vastlegging van het verkoopproces en de integere verwerking daarvan, het op betrouwbare wijze bewaren en integer leveren van informatie ten behoeve van functies als voorraadbeheer, klantbeheer, inkoop en financiële administratie.

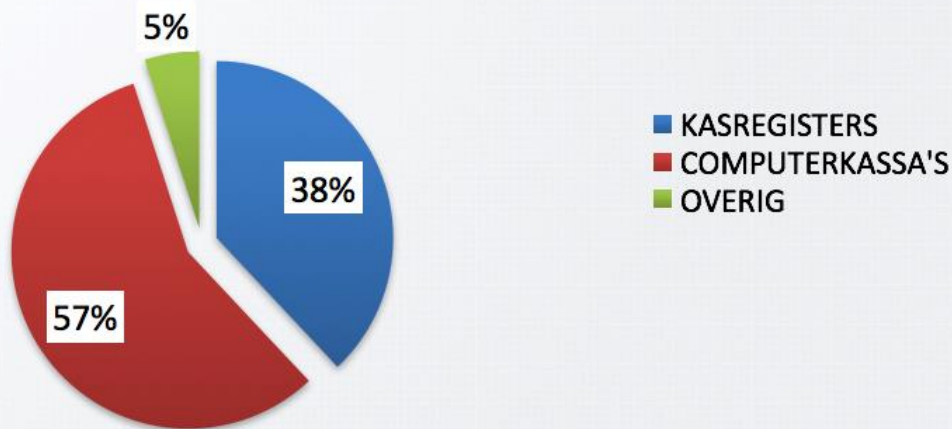
Met de aangepaste norm is het keurmerk (weer) volledig van toepassing voor alle partijen op de markt, waaronder kasregisters, POS-systemen (met of zonder cloudoplossing) en specifieke systemen voor Groot Winkelbedrijf (GWB) en franchise-organisaties.

Groei aandeel computer- en cloudkassa's zet door

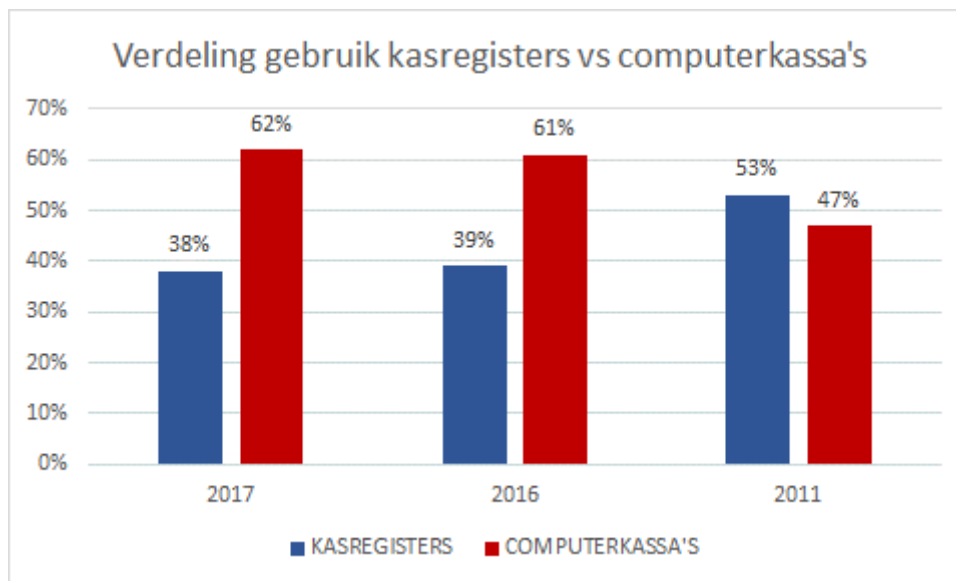
Regelmatig ontvangt SBA vragen over de verschillende soorten kassasystemen op de Nederlandse markt. Begin 2018 werden de uitkomsten van een door onderzoeksbureau Panteia gehouden onderzoek naar het gebruik van betaalmiddelen en kassa's gepubliceerd. Conclusie: de groei van het aandeel computer- en cloudkassa's zet door.

Een jaar of zes geleden gebruikte 60% van de MKB-ondernemers nog een eenvoudige kassa (kasregister). Sindsdien is het gebruik van kasregisters sterk afgenomen. Nu maakt nog slechts 38% van de onderzochte MKB-ondernemers gebruik van een eenvoudig kasregister, terwijl 52% al gebruik maakt van een computerkassa. Het gebruik van cloudkassa's en/of tabletkassa's neemt langzaam maar zeker toe (5%).

VERDELING GEBRUIK KASREGISTERS VS COMPUTERKASSA'S

Het opgetelde marktaandeel van computerkassa's is sterk toegenomen en bedraagt 62%. Deze groei wordt mede veroorzaakt door een toename van het gebruik van cloudkassa's.

Keurmerkassa's

Het Keurmerk Betrouwbaar Afrekenstelsel bestaat sinds 2012. Een kassa met dit Keurmerk biedt zekerheid op alle gebieden die van belang zijn voor een goede bedrijfsvoering en administratie. Alle transacties worden vastgelegd op een manier die betrouwbaar (juist én volledig) is en bescherming biedt tegen het frauderen met gegevens. De cijfers van een Keurmerkassa zijn te vertrouwen en geven daardoor beter inzicht in een bedrijf. Begin 2018 zijn er 23 afrekenstelsels met het Keurmerk Betrouwbaar Afrekenstelsel, in 2015 waren het er 17. Daarmee is dit aantal ten opzichte van 2015 gestegen met zes stelsels.

In de markt staan momenteel bijna 39.000 keurmerkkassa's. Op het totaal aantal kassa's (zowel kasregisters als computerkassa's) is dat een marktaandeel van 8,2%. Dat was in 2015 9%.

Aantal computerkassa's, verdeeld naar keurmerk en primaire branche	KEURMERK	GEEN KEURMERK	TOTAAL
Detailhandel	14.720 (14%)	87.595 (86%)	102.315 (100%)
Horeca en Catering	23.929 (36%)	43.139 (64%)	66.068 (100%)
Particuliere dienstverlening	0 (0%)	11.014 (100%)	11.014 (100%)
TOTAAL	38.649 (21,5%)	140.748 (78,5%)	179.397 (100,0%)

Bewaarplicht

Digitale detailgegevens uit een kassa moeten gedurende de wettelijke bewaartermijn van 7 jaar bewaard blijven, zodat de Belastingdienst een efficiënte controle kan uitvoeren. Dit zegt de Hoge Raad in een aantal uitspraken. Deze op het oog simpele uitspraak heeft grote gevolgen voor de bedrijfsvoering van winkeliers, ambulante handelaren, benzinestationhouders, horecaondernemers en andere ondernemers die werken met een kassa. Belangrijk is dat de ondernemer door de Hoge Raad zelf verantwoordelijk wordt gehouden voor het goed bewaren van digitale detailgegevens, ook als zijn afrekenstelsel onvoldoende geheugencapaciteit heeft. Een afrekenstelsel met kassakeurmerk wordt als een mogelijke oplossing genoemd! Ook in 2018 stond het thema bewaarplicht op de SBA agenda.

Met de keuze voor een keurmerkkassa voldoet u aan de wettelijk gestelde bewaarplicht. Op de site www.Checkout.nl kunt u als ondernemer terecht voor een onafhankelijk advies over uw keuze voor een afrekenstelsel. U kunt het keurmerk als filter kiezen.

Het kassakeurmerk in jaarplan 2019 Belastingdienst

De Belastingdienst heeft op 5 november 2018 een gedetailleerd Jaarplan 2019 aangeboden aan de Tweede Kamer. Dit biedt de Tweede Kamer beter zicht op de plannen en in 2020 beter zicht op de prestaties van de Belastingdienst.

Voor het thema Kassa is het goed dat hier een duidelijke taak benoemd is. In het hoofdstuk "Toezicht en fraudeaanpak, thematisch toezicht" staat onder andere "Naast het toezicht op individuele risicovolle aangiften wordt thematisch toezicht uitgevoerd. Ook zal er extra aandacht zijn voor het gebruik van zogeheten keurmerkkassa's (onder andere in de horeca)."

De tax gap

De tax gap of fiscale kloof is het verschil tussen wat er in theorie aan belastingen binnen zou moeten komen en het bedrag aan belastingen dat daadwerkelijk binnenkomt. Het idee is dat als iedereen zou afdragen wat hij moet afdragen de lasten eerlijk verspreid worden en belastingpercentages omlaag kunnen. Een aantal landen, zoals Zweden, Oostenrijk, Ierland, België, is actief in het bestrijden van omzetverzwijging en het zo verkleinen van de fiscale kloof. Zij doen ook inschattingen over de omvang van de tax gap en dus over wat nog binnengehaald zou kunnen worden door de fiscus. Samen met Checkout.nl is in beeld gebracht hoe dit in Nederland zit <https://www.keurmerkafrekensystemen.nl/de-tax-gap-nederland>.

Fraude en meldingen

De Belastingdienst is gebonden aan geheimhouding. Daarom hoort u weinig over feitelijke handhavingactiviteiten. Maar als een zaak bij de rechter komt, komt er ook enige openheid van zaken. In het strafrecht wordt man en paard genoemd. In het administratieve recht kunnen rechtszaken worden gepubliceerd maar de uitspraken worden geanonimiseerd.

In 2018 zijn verschillende zaken in de publiciteit gekomen waar misbruik gemaakt is van sjoemelmogelijkheden in niet-keurmerkassa's. In de pers verscheen het bericht dat zes jaar na een inval van de FIOD bij twee restaurants van de Ni Hao-groep een eerste strafrechtelijke zitting plaatsvond. Inmiddels is de uitspraak in deze zaak bekend en is ook de kassaleverancier verantwoordelijk gesteld vanwege het mogelijk maken van het plegen van fraude met de kassa.

In 2018 is er een ongekend hoog aantal meldingen over mogelijke fraudezaken bij de stichting binnengekomen. De stichting hoort deze meldingen aan, registreert deze en zet een passende vervolgactie in werking. Dit kan onder andere bestaan uit overleg, een bezoek, mystery shopping of een (externe) audit. Indien relevant worden verantwoordelijke instanties anoniem door de stichting geïnformeerd. Komt u (fraude)zaken tegen die vragen oproepen dan kunt u deze anoniem melden bij stichting SBA.

Internationale ontwikkelingen

Het Keurmerk Betrouwbaar Afrekenstelsel is een echt Nederlandse ontwikkeling. Er is gekozen om de beoordeling te starten vanuit een principe-gedreven norm. Transacties moeten juist en volledig worden geregistreerd, aantoonbaar betrouwbaar worden bewaard en de rapporten en queries moeten inzicht geven in de hoofdstromen van de verkopen en de bijzondere transacties. De kwaliteit van het oordeel van de aanvrager en de aangeleverde bewijzen wordt namens de Stichting Betrouwbare Afrekenstelsel getoetst door een externe auditor. Deze benadering is eigenzinnig te noemen als men kijkt naar normering en oplossingen die elders in de wereld worden gehanteerd. Regelmatig nemen wij u mee in de ontwikkelingen buiten Nederland.

De wetgeving in de diverse landen is heel divers. SBA heeft in 2018 een globaal beeld geschetst van hoe het er in de rest van de wereld en met name Europa op kassagebied voorstaat. Op internationaal niveau gelden geen afspraken op het

gebied van kassawetgeving. Wel is er op regelmatige basis overleg. De uitgangspunten van de Nederlandse normering van het kassakeurmerk en de XAA worden steeds vaker gebruikt voor internationale regelgeving. Om deze reden een korte inventarisatie van de ontwikkelingen in Noorwegen en Frankrijk.

Noorwegen

In Noorwegen mogen alleen kassa's geleverd worden waarvan de integriteit van de verwerking en de opslag van de gegevens is geborgd. Bij belastingcontrole moet een standaard set relevante gegevens aangeleverd worden dat digitaal verzegeld is. Het bestand biedt de mogelijkheid om de verkoopgegevens en handelingen aan de kassa te analyseren. Het bestand heet SAF-T Cashregisters. Noorwegen heeft de Nederlandse XML Auditfile Afrekenystemen (XAA) als basis genomen en toegesneden op de Noorse markt!

De Noorse variant blijkt ook in Nederland goed bruikbaar bij een belastingcontrole. Softwareproducenten met het Keurmerk Betrouwbaar Afrekenysteem die tóch al leveren aan Nederland en Noorwegen kunnen dus eenvoudig aan de Noorse eis én aan de Nederlandse vraag voldoen.

Frankrijk

In Frankrijk is een palet aan handhavingsmiddelen via wetgeving ingevoerd om fraude door middel van kassa's/afrekenystemen te verminderen. Doelstelling is bedrijding van fraude in de BTW. Het uitgangspunt is de registratie van betalingen door klanten/particulieren voor het leveren van goederen of verrichten van diensten.

Afrekenystemen moeten voldoen aan een aantal eisen dat de gegevens:

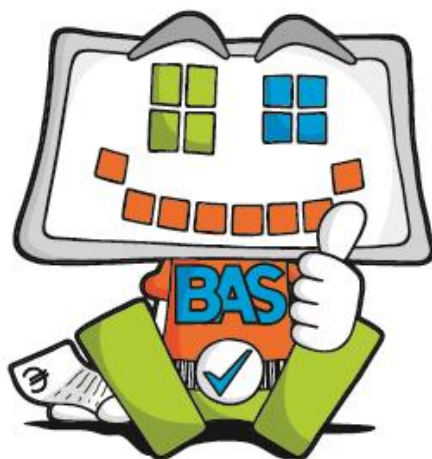
- onwijzigbaar worden vastgelegd (inaltérabilité);
- beveiligd zijn tegen wijzigingen zonder controlespoor (sécurisation);
- in detail bewaard worden op het afrekenstelsel (conservation);
- en periodiek op betrouwbare wijze worden gearhiveerd op externe media (archivage).

Op de SBA site vindt u verschillende artikelen waarin de ontwikkelingen in de UK, Frankrijk, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Roemenië en Kroatië worden toegelicht.

Communicatie-activiteiten

De Stichting heeft in 2018 vier nieuwsbrieven verstuurd. Daarnaast is de Stichting actief op Twitter en Facebook. Nieuws, actualiteit en relevante thema's worden hier gedeeld maar ook actief onder de aandacht gebracht van de keten, brancheorganisaties en vakbladen.

Samen met de bij SBA aangesloten keurmerkhouders wordt het keurmerk actief uitgedragen in communicatie, zoals op beurzen, in persberichten, keurmerk-stickers en screensavers op de kassa en op de diverse websites.

Keurmerk motto en boodschap

Onze SBA mascotte BAS (Betrouwbaar Afreken Systeem) is de boodschapper van het keurmerk voor zowel de Stichting als de aangesloten deelnemers.

BAS draagt het motto van de Stichting 'een betrouwbaar afrekenstelsel, het hart van de onderneming' uit en steekt zijn duim op voor ondernemers die een betrouwbaar afrekenstelsel aanschaffen. Ook in 2018 is BAS bij verschillende ondernemers op bezoek geweest. Op deze manier krijgen we aan de ene kant veel feedback van ondernemers die met een keurmerk-kassa werken en laten we aan de andere kant ondernemers kennismaken met betrouwbare afrekenstelsels en de

mogelijkheden die dit hen biedt. Testimonials van klanten zijn te lezen op de SBA-website <https://www.keurmerkafrekenystemen.nl/testimonials>.

Klantervaring

Naast bovengenoemde testimonials hebben vinden er ook regelmatig klantervarings-interviews plaats met ondernemers die bewust kozen voor een keurmerksysteem. In 2018 stond het thema franchise hierbij centraal. De interviews kunt u ook vinden op de SBA website

<https://www.keurmerkafrekenystemen.nl/ondernemers/praktijkervaringen>.

PIANOO marktdossier

Bij aanbestedingen is het van belang vooraf na te denken over het gewenste afrekenstelsel en betaalautomaat. Een betrouwbaar betalingssysteem biedt aanbestedende diensten waardevolle gegevens die inzicht geven in de bedrijfsvoering. Om te komen tot een juiste keuze is kennis van de markt van groot belang. In samenwerking met het aanbestedings- en expertisecentrum van de overheid - PIANoo - is het marktdossier 'betaalautomaten en afrekenstelsels' vormgegeven. Het omvat de onderdelen: inkopen betaalautomaten en afrekenstelsels, handreikingen en praktijkvoorbeelden (<https://www.pianoo.nl/markten/betalautomaten-afrekenstelsels>).

Stakeholders

Er is vanuit de Keurmerkhouders kritiek op het draagvlak voor en de daadwerkelijke waarde die wordt toegekend aan het Keurmerk door de overheid en binnen de keten. Soms komt het voor dat medewerkers van de Belastingdienst in de praktijk nog niet weten wat het Keurmerk betekent. Daarnaast zijn er andere overheidsonderdelen die het Keurmerk niet kennen. Ook dit jaar heeft de projectmanager diverse bezoeken gebracht aan ministeries en partijen in de keten om het Keurmerk bekend te maken en als kennisinstituut in de markt te positioneren. Het creëren van draagvlak, het keurmerk inhoudelijk aantrekkelijker maken en acquisitie vormen hierbij de uitgangspunten.

Uit deze gesprekken zijn initiatieven voortgekomen die perspectief bieden voor de nabije toekomst. Het zou mooi zijn als overheid en keten publiekelijk concrete waarde hechten aan het Keurmerk door er op zijn minst zelf om te vragen bij een aanbesteding, door bepaalde controles sneller te laten verlopen of andersoortige 'controlevakanties' te bieden als er een Keurmerk-kassa door ondernemers wordt aangeboden of gebruikt. Wordt vervolgd!

Mensen

Het Bestuur werd in 2018 gevormd door twee onafhankelijke bestuurders:

Will Reijnders
(Voorzitter)

Eus Peters
(secretaris/penningmeester)

De Raad van Deelnemers wordt gevormd door drie keurmerkhouders:

Harry van der Plas
Newway
(Voorzitter)

Paul Verheijde
Polygon

Wilfred Fürster
Wilmar Info Systems

Sylvia Torn is de projectmanager van de Stichting:

